

ETISKE KRAV TIL LEVERANDØRER

1. Formål

Oppdragsgiver anser etisk og forsvarlig opptreden som svært viktige verdier i vår virksomhet. Formålet med etiske krav til leverandører, er å sikre at alle som leverer varer og tjenester til *Oppdragsgiver* har et tilsvarende bevisst og forpliktende forhold til disse verdiene.

Oppdragsgiver sine leverandører, samt deres underleverandører, skal overholde Oppdragsgiver sine etiske krav, internasjonale anerkjente konvensjoner og relevant nasjonal lovgivning. Leverandøren er ansvarlig for egen og underleverandørers overholdelse av *Oppdragsgiver* sine etiske krav.

2. Menneskerettigheter

Leverandøren skal respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og skal unngå å involveres i brudd på disse. Leverandøren skal respektere verdighet, personvern og personlige rettigheter for alle mennesker.

3. Arbeidsstandarder

3.1. Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger

Leverandøren skal sikre og anerkjenne retten til organisasjonsfrihet, og legge til rette for kollektive forhandlinger. Leverandøren skal ikke diskriminere representanter for arbeidstakerne eller medlemmer av fagforeninger, men legge til rette for at disse personene har mulighet for å utføre sine funksjoner på arbeidsplassen.

3.2. Tvangsarbeid

Leverandøren skal ikke bruke noen form for tvang i forbindelse med ansettelse eller i arbeidsforhold. Leverandøren skal sikre at arbeidsforholdet mellom den ansatte og leverandøren er basert på frivillighet og uten trusler av noen form.

3.3. Barnearbeid

Leverandøren skal respektere og etterleve internasjonalt anerkjente konvensjoner om barnearbeid og minstealder. Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse og sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Barn under 15 år eller i skolepliktig alder skal ikke utføre arbeid som kan være til skade for deres utdanning.

3.4. Diskriminering

Leverandøren skal arbeide for like muligheter og lik behandling av ansatte uavhengig av hudfarge, rase nasjonalitet, sosial bakgrunn, funksjonshemming, seksuell legning, politisk og religiøs overbevisning, kjønn eller alder.

Leverandøren skal forby og nekte å tolerere oppførsel som innebærer uttalelser, kroppsspråk og fysisk kontakt som er av seksuell, tvingende, truende, fornærmende eller utnyttende karakter.

4. Miljø

Leverandøren skal etterleve gjeldende lovgivning og internasjonale miljøstandarder. Leverandøren skal støtte en «før-var tilnærming» knyttet til forurensing, miljørisiko og andre miljø- og klimautfordringer.

Leverandøren skal begrense forurensing og iverksette tiltak for bedre miljøvern, samt benytte eller ta i bruk et tilfredsstillende system for miljøstyring. Leverandøren skal oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi innenfor de områder leverandøren har mulighet.

5. Forretningsetikk

5.1. Korrupsjon og andre ulovlige forretningsmetoder

Leverandøren skal bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser. Leverandøren skal ikke tilby, love eller gi noen form for utilbørlig fordel, tjeneste eller insentiver til Oppdragsgiver sine ansatte, offentlige tjenestemenn, internasjonale organisasjoner eller andre tredjeparter i den hensikt å skaffe personlige eller forretningsmessige fordeler.

Høflighetsgester, som gaver av beskjedent verdi eller sosiale begivenheter kan tilbys dersom det er et forretningsmessig aspekt involvert og kostnaden holdes på et beskjedent nivå.

Utgifter til reiser og opphold for *Oppdragsgiver* sine representanter skal betales av *Oppdragsgiver*.

5.2. Hvitvasking

Leverandøren skal motsette seg enhver form for hvitvasking av penger og skal ta nødvendige skritt for å forhindre at slikt skjer i forbindelse med sine finansielle transaksjoner.

5.3. Konkurransen

Leverandøren skal ikke under noen omstendigheter forårsake eller være delaktig i brudd på konkurransereglene, herunder ulovlig prissamarbeid eller markedsdeling.

6. Helse, miljø og sikkerhet

Leverandøren skal sikre at alle ansatte har et sunt og sikkert arbeidsmiljø i samsvar med internasjonalt anerkjente standarder og nasjonal lovgivning. Leverandøren skal kontrollere yrkesrisiko og etablere tiltak for å forhindre ulykker og yrkesmessige sykdommer.

Leverandøren skal tilby regelmessig opplæring for å sikre at ansatte har tilfredsstillende kompetanse knyttet til helse- og sikkerhetsspørsmål.

7. Informasjon til medarbeidere og underleverandører og etterlevelse

Leverandøren er forpliktet til å etterleve de krav som fremkommer i dette dokumentet i egen virksomhet, samt bidra til etterlevelse hos eventuelle underleverandører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakten.

Leverandøren skal gi ansatte og underleverandører tilstrekkelig og nødvendig innføring i *Oppdragsgivers* etiske krav.

8. Konsekvenser av brudd

Brudd på disse bestemmelsene innebærer kontraktsbrudd.

Ved kontraktsbrudd plikter leverandøren å rette opp i de påpekte manglene innen frist *Oppdragsgiver* bestemmer. Fristen skal være rimelig i forhold til bruddets art. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig.

Ved manglende utbedring innen fristen kan *Oppdragsgiver* kreve dagbøter, med mindre leverandøren dokumenterer at han ikke kan bebreides for kontraktsbruddet. Dagbøter settes til 0,1 prosent av kontraktssummen. Dagbøtene skal samlet ikke overstige 10 prosent av kontraktssummen.

Ved vesentlige brudd på bestemmelsene i dette dokument, kan *Oppdragsgiver* heve kontrakten. Ved vurdering om vesentlighetskravet er oppfylt, skal det tas hensyn til *Oppdragsgiver* sitt økonomiske tap og tap av omdømme, eller risiko for slikt tap av omdømme.

Gjentatte brudd på de etiske kravene er alltid å anse som vesentlig kontraktsbrudd.

Sted _____

Dato _____

Oppdragsgiver

Leverandør